

RAT "Estonia" kunstinõukogu koosoleku
protokoll nr. 9

10. mail 65.a.

Koosolekust võtsid osa: Hammer, Väljaots, N.Järvi, Laht, Roosa, Järvela, Tamberg, Urb, V.Järvi, Mikk, Ojamaa, Ivalo, Raudsepp.

P ä e v a k o r d:

E. Tambergi ooperi "Raudne kodu" arutlus

V ä l j a o t s: Räägiksin III vaatuses. Vaatus algab laeval. Näkkab lähenema teatud randa. On udu, meri mineeritud. Mehed mängivad kaarte, et oma meeleolu varjata. Tuleb liige Peeteri juurde. Sillal on duett, selgub - ilmub kapten "merel mere seadus" - laev läheb teisale kui lubatud. Peeter tunnetab, et see pole õige ja ta enam edasi ei rooli. Ält kostab hüüe "jänes laevas" - leiti üles Jess. Otsustati mitte selle kursi järgi sõita. Mehed otsustavad mitte roolida sinna, kuhu soovivad peremehed. Otsustatakse roolida tagavara rooliga, Jess läheb rooli, saab kuuli. Siis läheb rooli Peeter, teda tahetakse lasta, liige jookseb tema juurde, hüüab "karid". Peeteris tõuseb võitleja. Laev sõidab karidele.

Ooper lõpeb epiloogiga, kus on nagu proloogis traataed.

A u s t e r: Täna esmakordselt kuulasin. Jälgisin suure huviga. Eesti ooperis uus sõna, rõõmus nähe. Puudusi ei leia. Soovin edu autoreile.

R e i m a n: Teksti osas "nailoni" ja "aatomisõda" - kas sõna "nailon" ei määratle aega, et see toimub praegu.

L a h t: Me panime selle meelega, me ei koordineeri aega väga täpselt. Lavaline koloriit valmistab ette, et tegemist ei ole 1937. aastaga vaid see võib olla ka 1967. a.

R e i m a n: Arvasin, et on tegemist Hispaania sõjaga. Ooper ületab mu lootusi. Ta on pooleli ja enam vähem õigel teel. Kap-

ten on liiga avameelne ja heasüdamlik. Mõned kohad tundusid vale intonatsiooniga - iseloomuga mittesobivad. Muusika mõjub väga hästi. Praegu on autoreil hea moment jälgida muusika mõju, põhiliselt ei ole midagi viltu, I vaat. on venivusi, kohati nagu seisma jäi, tuleks tihendada.

T a m b e r g: Kas päästab tempode küsigus või oleks tarvis teha kärped?

R e i m a n: I vaat. väike monotoonsus. Individualiseerida rohkem rütme, sisust lähtudes. Osaliselt kiirendada ja mitmekülgistada. Rütmidega orkestris alla kriipsutada põnevusi, mõne akordiga, mitte pikki löike teha. Alati ei mängi orkester meeolule kaasa. Psüünilised üleminekud ei kajastu orkestris. Tunne, et autoril tasuks veel istuda dramatiseerimise kalla. I vaat. tuleks saavutada mingisuguseid aktsente.

O j a m a a: Ma täiesti olen nõus sm. Reimaniga "nailon" ja "aatomisõda". "Nailon siiski täpsustab aega. Nailonit varem pole olnud. See on teos, mida tahad näha ja kuulda. Karakterid ei ole veel nii eredalt välja joonistatud ja sellepärast võib-olla püsib ta ühel nivool.

T a m b e r g: See oli väga õigeaegne läbivaatus. Ma olen nende märkustega väga nõus ja püüame teha kõik mis võimalik.

R e i m a n: II v. madrused on peategelased, olid passiivsed natuke, liiga kaua aega. Lavastuses kui on dekoratsioonid, võib-olla kaob see ära., praegu ei oska seda ette kujutada.

K õ r v e r: I vaat. saab õigete tempodega reguleerida. II vaat. jäi mulje, et peategelaste liin jäi seisma. Alla võtab muusika osas tähelepanu. Soovin ainult edu.

T a m b e r g: Mul on mõtteid, mida tahan teha I vaat.

R e i m a n: I v. on liiga ühel nivool, peaks olema aktsente. Algul oli ka niisuguseid kohti, kus akord segas muusikalist

lauset.

K õ r v i t s: I vaat. võiks parandada. Olulisi ja vähem olulisi momente - olulist rohkem esile tõsta. II vaat. on ka tühje momente, võib-olla on see seadn ta. Sisemist kontrastsust on vaja. Väga hea, et sai täna näha. Jäi hea mulje, on tõesti uus sõna meie operis.

I v a l o: Kahju, et ei saanud tervet teost kuulata. Rõõmustas materjali värskuse ja orkestratsiooni värskuselt. Teos on praegu teostuselt värske ja võib-olla kõik ei ole veel omal kohal. Tundub, et mõnes kohas rõhutada mõnda akordi. ^Meeleolu on alles välja kujunenemata. Orkestri dramaturgiat süvendada. Vokaalne materjal võiks olla nõudlikum. I vaat., kus Peeter ja Iige kohtuvad, oleks oodanud suuremat soojust. III vaat. on kindlasti omal tasemel või tugevamgi. See on väga hea ja ter-
vitatav teos.

R o o s a: esitab "Raudse kodu" kavandid.

OTSUS: "Raudse kodu" dekoratsioonide ja kostüümide kavandid esitatud kujul kinnitada.

H a m m e r: Aassalu on teinud mitmele teosele tantsud. Viimati op. "Viini veri" ja üksikuid tantse Randviirule, Kergele, Koptelkovile jt. - palub tarifitseerida.

OTSUS: Vabariiklikule Tarifitseerimise komisjonile - esitada sm. Aassalu II kat. kõrgem aste kuupalgaga rbl. llo.-

H a m m e r: Järgmine operett on meil "Kiri nõudmiseni". Sinna on vaja kinnitada kostüümide kunstnik. Autorid ei ole nõus L. Klausiga ja tahavad sm. Kaarmad kasutada.

R o o s a: Klausiga tekib üks niisugune olukord, et ta tänavu midagi ei tee.

T a m b e r g: Eesti autoritele on vaja anda häid, kõige paremaid võimalusi. S. Klausiga on muresid olnud. ^Mäie autori-

be teoseid ei saa teha ükskõik kuidas.

U r b: Kui ükski ei taha Klausiga töötada, siis tekib küsimus-
miks teda siin palgal peetakse. Roosa ja Klaus töötavad koos
ja Roosa karantseerib, et ta teeb head kostüümid.

O j a m a a: Tuleb hakata mõtlema Klaus'i konkursi peale.

R o o s a: Ma ütleksin, et sm. Klaus'i viimased ebaõnnestumised
on tingitud mõõnaperioodist, Igal kunstnikul on mõõnaperiood.
Katsetame veel.

H a m m e r: Sm. Klaus peab tegema nii vara kavandid valmis,
et neid saab uuesti sm. Kaarma teha, kui need osutuvad vastu-
võtmatuks.

R o o s a: Mõõdunud aastal lõpetas sm. Kiivit, võib-olla s.a.
möödumisel taotlema teda meile 15. juulil on ette nähtud kunsti-
nõukogu "Kiri nõudamiseni" dekor. Kui me teeme sellei 1. juulil
siis jõueme veel võtta väljast kunstnik kui Klaus'i kavandid
ei ole head.

Koosoleku juhataja:
/R. Hammer/

Protokollija:
/L. Jaansoo/